

MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO IN PROSTOR

Zvone Černač, minister

dr. Igor Šalamun, državni sekretar

Boštjan Rigler, v.d. generalnega direktorja Direktorat za infrastrukturo

mag. Tanja Bogataj, vodja po pooblastilu Direktorat za prostor

Langusova 4

SI - 1535 LJUBLJANA

Ljubljana, dne 10. julij 2012

ZADEVA: Predlog dopolnitve Pravilnika o projektni dokumentaciji

Spoštovani,

GZS Zbornica gradbeništva in industrije gradbenega materiala (v nadaljevanju ZGIGM) je s strani svojih članov, še zlasti pa članov Sekcije izvajalcev gradbenih del, v zadnjih letih prejela številna predloge in pozive k ponovni uvedbi popisa del, kot obvezne vsebine projektna dokumentacije PGD in PZI.

Na pobudo Sekcije izvajalcev gradbenih del, smo na GZS ZGIGM preučili predmetno problematiko in vam v nadaljevanju **podajamo predlog k dopolnitvi Pravilnika o projektni dokumentaciji (Ur.l. RS, št. 55/2008; v nadaljevanju: pravilnik).**

Pravilnik o projektni dokumentaciji *določa podrobnejšo vsebino projektna dokumentacije za zahtevne in manj zahtevne objekte, način njene izdelave in vrste načrtov, ki jo sestavljajo in se uporabljajo za posamezne vrste stavb in gradbenih inženirskih objektov, glede na namen njene uporabe, obliko in vsebino povzetka revizijskega poročila ter vsebino povzetka podatkov o nameravani gradnji¹.* **Predmetni pravilnik ne predvideva in ne določa več projektantskega (p)opisa del s predizmerami (količinami) kot so to zahtevali predhodni akti s tega področja, nedorečenost v pravilniku pa ima več pomembnih posledic za panogo gradbeništvo, ki jih navajamo v nadaljevanju.**

Iz projektantskega (p)opisa del s predizmerami, ki ga mora izdelati projektant inženir, projektant arhitekt ali gradbeni tehnik se namreč tolmači oziroma dopolni tisti pomembni del, ki ga v načrtu ni možno prikazati, torej opiše del, izdelek, element, mu določi kakovost, količino oziroma obseg, kasneje predmeta pogodbe. To je tudi dokument za določitev ponudbene cene izvajalcev in dobaviteljev v celotni verigi podjetij vključenih v izvedbo in je odločilnega pomena za uspešno izvedbo vseh gradbenih projektov razen tistih izvedenih po klavzuli "ključ v roke". Trenutno veljavni 28. člen pravilnika pomanjkljivo ureja vsebino »tehničnega poročila«, saj poleg popisa količin materiala in opreme, ne določa tudi popisa del. Prav zaradi takšne pomanjkljive opredelitve v veljavnem pravilniku (javni) naročniki ne morejo vedeti in pravilno oceniti projektni znesek investicije oziroma izgradnje, izvajalci del pa ne morejo pripraviti kakovostne ponudbe za izvedbo del, ker ne razpolagajo z vsemi podatki o projektu.

¹ 1. člen Pravilnika o projektni dokumentaciji.

Predlog:

Predlagamo, da se v Pravilnik o projektni dokumentaciji dodajo določila, ki bodo določala definicijo in vsebino projektantskega popisa del s predizmerami (količinami) kot obvezni del projektne dokumentacije PGD in PZI, kot ekonomski elaborat.

Dopolnitev predloga o pravilnika je nujna, saj bi s tem lahko ponovno vzpostavili večjo pravno varnost vseh udeleženih glede na njihovo odgovornost in udeležbo v projektih izgradnje, še zlasti pa je nujna, ker se samo na ta način lahko pripravi oziroma določi projektni znesek gradnje. Popis del s predizmerami se mora prav tako smiselno vključiti tudi v Uredbo o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ (UL RS Ur.l. RS, št. 60/2006, št. 54/2010).

Obrazložitev:

V zadnji letih v dejavnosti gradbeništva zaznavamo izjemno slabo kakovost projektne dokumentacije (vsaj v delu PGD in PZI). Do leta 2008 je bil popis del s predizmerami obvezna vsebina projektne dokumentacije, po tem pa je bil iz pravilnika črtan v delu, kjer je definiral in določal vsebino (p)opisa del, medtem ko sta kot del tehničnega poročila ostala popis količin materiala in opreme.

Gradbena podjetja, še posebej tista, ki delujejo v gradbeni operativi kot izvajalci gradbenih, obrtniških, instalacijskih in zaključnih del opozarjajo, da so se zaradi pravno neurejenega stanja, v praksi pojavile številne težave. Te se kažejo na več načinov kot na primer na področju javnih naročil storitev gradenj iz naslova stroškovne, vsebinske in opisno pomanjkljive ter dvomljive vsebine projektne dokumentacije. Podjetja (izvajalci del), ne morejo več pristajati na vsebinsko in strokovno pomanjkljivo ter nepopolno projektno dokumentacijo. Opozarjajo, da je dokumentacija slaba in pripravljena z namenom zavajati ponudnika, in prenesti nanj vsa možna tveganja, da bi investitor dosegal čim nižji pogodbeni znesek za izvedbo del. Tako le-ta ne vsebuje vestne, strokovne in popolne preveritve in utemeljitve stroškov izvedbe del s strani projektantov oziroma sestavljavcev popisa del, ki lahko edini tudi podajo projektni znesek gradnje. **Opozarjamo, da je brez projektantskega popisa del s predizmerami v PGD in še bolj podrobneга popisa del v PZI, dejansko nemogoče preveriti celotne zneske posameznih del pa tudi skladnosti z načrti v projektni dokumentaciji. Popis del s predizmerami je predpogoj za realni prikaz projektantskega predračunskega zneska (ocenjene vrednosti) in vsebine gradnje. Z njim se zagotavlja večjo strokovnost pri pripravi projektne dokumentacije, s tem pa bi se znižali poslovni riziki vseh udeleženih v projektu izgradnje in hkrati zagotovil večjo kakovost gradnje.**

Dodatno so se težave pokazale tudi pri potrjevanju situacij in kasneje pri potrditvi obračuna izvedenih del in zahtevku za plačilo izvajalcu del. S predlagano spremembo pravilnika bi se lahko po našem mnenju ponovno kontrolirala nujnost in obseg nepredvidenih del, predvsem z vidika določitve odgovornosti za nastanek le-teh.

Naročniki storitev gradenj, še zlasti javni naročniki, so tako v zadnjih letih s pomočjo pomanjkljive dokumentacije privzeli splošno prakso uporabe klavzule "ključ v roke" (po slovenski interpretaciji) pri sklepanju gradbenih pogodb. Na ta način so se zavarovali pred spreminjanjem (projektne) pogodbenega zneska in pred morebitnimi več oziroma dodatnimi deli, kar je podjetjem izjemno poslabšalo finančno poslovno stanje. Na GZS smo v sled omenjene problematike v mesecu aprilu 2012 pripravili problemsko konferenco »Primernost uporabe klavzule 'ključ v roke' v pogodbah za izvajanje gradbenih storitev v javnih naročilih«. Na dogodku so priznani domači in tuji pravni in gradbeni strokovnjaki opozorili, da je v Sloveniji uporaba klavzule "ključ v roke" edinstvena po vsebini in načinu, ter neprimerljiva s vsebinsko podobnim pojmom "turnkey", ki ga poznajo v tujini oz. državah EU ali FIDIC mednarodnih pogodbenih določilih. Posledice te prakse se odražajo na prevzemanju previsokih tveganj, ki so jih sprejemali in jih še sprejemajo glavni izvajalci, kar je panogo finančno, tehnološko in kadrovske že močno osiromašili. Danes pa se ob zmanjševanju verjetnosti za nemoteno in tekočo izvedbo projektov tveganja vedno bolj selijo k naročnikom. **Sodelujočim podjetjem v pogodbenih odnosih z javnimi naročniki (iz naslova javnih naročil gradenj) morata zakonodajna in sodna oblast v prihodnosti zagotoviti evropsko primerljivo pravno varnost pri poslovanju, hkrati pa tudi poskrbeti za uravnoveženost pogodbenih tveganj v pogodbah za izvedbo del.**

Za vzgled so nam lahko države Avstrija, Nemčija in Švica. V slednjih popis del s predizmerami v podobnih podzakonskih aktih ni predpisan, ker je že obvezen zaradi področnih standardov (npr. Nemčija: DIN 276-1:2008-12, DIN 277-1:2005-02, DIN 277-2:2005-02, DIN 277-3:2005-04, DIN 276-4: 2009-08, ipd), ki zagotavljajo enotno prakso v teh državah. Temu bo morala slediti tudi slovenska praksa zato predlagamo, da do uvedbe poenotenja oziroma standardizacije popisov del v gradbeništvu, ki bo zahteval še nekaj časa (nekaj let), vsaj predmetni podzakonski akt ponovno določi obveznost predložitve ožigosanega projektantskega popisa del s predizmerami v PDG in PZI dokumentaciji.

Ne glede na to pa so tudi slovenski strokovnjaki iz prakse s področja gradbeništvu široko obravnavali pomen, vsebino in opozorili na posledice neuporabe popisov del. **Predvsem je pomembno, da se pridobitvi strokovnih znanj o načinu vsebini in pripravi popisov del s predizmerami v izobraževalnih ustanovah nameni več pozornosti in hrati uvesti sistemsko ureditev področja po nemško-avstrijsko-švicarskem vzoru. Trenutno tudi kader z znanjem o gradbenih kalkulacijah in izdelavi popisa del izobražujejo povečini le še v srednjih gradbenih šolah in poklicno tehniških izobraževalnih ustanovah, kar kaže na splošno podcenjujoč odnos do nujno potrebne ureditve te področne problematike.**

S spoštovanjem,

Pripravila:

Igor Knez, direktor

Zakonodajno-pravne službe GZS

Valentina Smrkolj,

samostojna svetovalka GZS ZGIGM

Podpisniki:

Branko Selak,

predsednik GZS Zbornice gradbeništvu in
industrije gradbenega materiala - ZGIGM

mag. Jože Renar,

direktor GZS Zbornice gradbeništvu in
industrije gradbenega materiala – ZGIGM

Peter Kosi,

predsednik Sekcije izvajalcev gradbenih del
pri ZGIGM

V vednost:

Ministrstvo za finance: minister dr. Janez Šušteršič gp.mf@gov.si, Direktorat za javno naročanje: v.d. generalne direktorice mag. Miranda Groff-Ferjančič: miranda.groff-ferjancic@mf-rs.si

Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport, minister prof. dr. Žiga Turk: ziga.turk@gov.si

UL FGG:izr.prof.dr. Jana Šelih, jana.selih@fgg.uni-lj.si

UM FG:izr.prof.dr.Stanislav Škrabl:stanislav.skrabl@uni-mb.si, prof.dr.Mirko Pšunder:mirko.psunder@uni-mb.si

Skupnost gradbenih šol Slovenije: Irena Posavec: irena.posavec@guest.arnes.si

IZS: izs@izs.si

ZAPS: zaps@zaps.si

Stanovanjski sklad Republike Slovenije, javni sklad: ssrsinfo@stanovanjskisklad-rs.si